

Τριώδιον Κατανυκτικόν

Ἔνα Πνευματικὸ Ταξίδι
πρὸς τὸ Τέλος τοῦ παλαιοῦ
καὶ τὴν Ἀρχὴ τοῦ Νέου

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς

«Ἐφθασε καιρὸς ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγώνων ἀρχή...»*

Κυριακὴ τῆς Συγγνώμης

Ὅταν ἔφθασε ἡ ἁγία Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, πῆγε ὁ μακάριος Ἀνδρέας, ὁ διὰ Χριστὸν Σαλός, ὅπως συνήθιζε, στὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησία νὰ προσευχηθῇ. Ἐπειτα στάθηκε στὴν εἴσοδο τοῦ «Ὁρολογίου», γιὰ νὰ παρατηρῇ ὅσους ἔμπαιναν νὰ προσευχηθοῦν ἢ ἐβγαίνουν.

Τότε, ὁ Κύριος θέλησε νὰ τοῦ φανερώσῃ πῶς ἀγωνίσθηκε ὁ καθένας τὴν περίοδο τῆς Νηστείας.

Οἱ δίκαιοι

• **Ἀρκετοὶ** ἀπ' αὐτοὺς εἶχαν πρόσωπα λευκὰ σὰν χιόνι, ἐνῶ ἄλλοι λαμπρὰ σὰν τὸν ἥλιο. **Τὰ** κεφάλια τους ἦσαν ἀλειμμένα μὲ λάδι καὶ μύρο, καὶ στεφανωμένα μὲ χρυσοστόλιστα στεφάνια, ποὺ μοσχοβολοῦσαν σὰν μενεξέδες καὶ τριαντάφυλλα. **Φοροῦσαν** βασιλικὲς στολὲς ἀπὸ βύσσο καὶ πορφύρα. **Ὅμορφοι** νέοι τοὺς περιέβαλλαν μὲ σεβασμὸ καὶ τοὺς ἀπέδιδαν τιμὴ καὶ δόξα. **Αὐτοὶ** ἦσαν ὅσοι διήνυσαν θεάρεστα τὴν ἁγία Τεσσαρακοστὴ μὲ νηστεῖες καὶ προσευχῆς. **Γι'** αὐτὸ προγεύονταν τὰ ἀγαθὰ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας. **Δὲν** μπορούμε νὰ δοῦμε μὲ τὰ σωματικὰ μάτια τὴν δόξα ποὺ περιβάλλονται, ὅσοι διανύουν ἐνάρετα τὸ πέλαγος τῆς Νηστείας. **Ὁ** μακάριος ὁμῶς Ἀνδρέας τοὺς

ἔβλεπε καὶ εὐφραίνονταν καὶ δόξαζε τὸν Κύριο γιὰ τὴν προκοπὴ τους.

• **Ἐβλεπε** πάλι ὁ δίκαιος ἄλλους ποὺ ἔμοιαζαν μὲ τοὺς πρώτους, γιὰτὶ ἦσαν λευκοὶ σὰν χιόνι καὶ τὰ πρόσωπά τους ἔλαμπαν σὰν ἡλιακὴ ἀκτῖνα. **Ἐπάνω** τους ἀναπαύονταν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, γιὰτὶ ἦσαν καθαροὶ καὶ

ένάρετοι. Ζούσαν μακριά από την πορνεία, την μοιχεία, την μνησικακία και κάθε είδους φλυαρία, και κοινωνούσαν καθημερινά τα ζωοποιά Μυστήρια.

• **Έβλεπε** επίσης άλλους ντυμένους με χρυσές στολές, φωτεινές και μεγαλόπρεπες. Πάνω από το κεφάλι τους πετούσαν λευκά περιστέρια και έσταζαν λάδι στις στολές τους. **Ευωδίαζαν** σαν πολύτιμο μύρο, σαν θυμίαμα, και η ευωδία αυτή ανέβαινε μέχρι τα νοητά εκείνα περιστέρια που ήταν Άγγελοι Θεού. **Αυτοί** ήταν όσοι μοίραζαν ψωμί στους πεινασμένους, όσοι απέτρεπαν τις αδικίες και τα έγκλήματα, όσοι εξαγόραζαν τα ξένα χρέη και χορηγούσαν στους φτωχούς ενδύματα και σκεπάσματα. **Αυτοί** δεν υποχωρούσαν στην μοιχεία και στην πορνεία. **Έπικοινωνούσαν** με τους Άγιους και ήταν ταπεινοί. **Ήσαν** οι «θλιβόμενοι», κατά τον μακάριο Παύλο, και οι «υστερούμενοι» τα επίγεια αγαθά με την θέλησί τους.

• **Είδε** πάλι άλλους με χαριτωμένο πρόσωπο, ντυμένους με πολύτιμα ενδύματα να βαδίζουν χαρούμενοι. **Τους** ακολουθούσε μία κόρη πολύ ωραία. **Φορούσε** στεφάνι από κλαδί έλιās και ήταν, καθώς έλεγαν, η πρώτη θυγατέρα του βασιλιά. **Φαινόταν** να είναι αδελφή τους. **Τους** παρηγορούσε και ράντιζε τα πρόσωπά τους με λάδι. **Αυτοί** οι πιστοί ήταν εκείνοι που πηγαίνουν σε φυλακές και δικαστήρια και παρηγορούσαν τους φυλακισμένους με τα αγαθά τους. **Ήσαν** επίσης οι χριστιανοί που ζούσαν φιλήσυχα και δεν έλειπαν ποτέ από την Έκκλησία. **Άγαπούσαν** τα λόγια του Κυρίου, τα τίμια και άγνα και «γλυκύτερα υπέρ μέλι και κηρίον» (Ψαλμ. ιη΄ 11) και έτρωγαν το ψωμί τους με ευχαριστία, όχι με βλασφημία και καταλαλιά.

Οι άμαρτωλοι

• **Έβλεπε** όμως ο μακάριος και μερικούς με πρόσωπο μαυρισμένο ή λερωμένο από άκαθαρσίες. **Έπάνω** τους ήταν σκαρφαλωμένοι αϊλουροι και μικρά σκυλιά που έπαιζαν τα πόδια τους. **Από** τα μέλη τους κρέμονταν φίδια, τα όποια θήλαζαν την άκαθαρσία που έσταζε από το στόμα τους. **Και** όχι μόνο δεν τα έδιωχναν, αλλά τα κρατούσαν προσεκτικά. **Στα** πόδια τους είχαν βατράχους και, μαζί με τα υπόλοιπα έρπετα που συμβόλιζαν τα πάθη τους, παρουσίαζαν έλλεινο θέαμα. **Στον** Κύριο προξενούσαν πικρία και αποστροφή, ενώ στους Άγιους Άγγέλους που έλαχε να φυλάνε τις ψυχές τους, λύπη και άδημονία.

• **Αυτοί** ήταν οι άσωτοι και άρσενικοίτες, οι μοιχοί και μαλακοί, οι φιλάργυροι. **Αυτοί** οι άνθρωποι σφογγίζουν κάθε τόσο τον βόρβορο της άμαρτίας

σάν τους χοίρους και δὲν φοβοῦνται οὔτε Θεοὸ οὔτε Ἀγγέλους. Δὲν λυποῦνται τὴν ψυχὴ τους, δὲν ὑπολογίζουν τίς ἡμέρες τῶν ἁγίων Νηστειῶν, τίς ἀποστρέφονται, τίς μισοῦν καὶ τίς θεωροῦν βαρειές. **Καὶ** ἐνῶ οἱ φρόνιμοι ἀγωνίζονται σκληρὰ γιὰ νὰ σώσουν τὴν ψυχὴ τους, αὐτοὶ περνοῦν τὴν ζωὴ τους χωρὶς φόβο. **Κλέβουν**, εἶναι γαστρίμαργοι, δὲν φοβοῦνται τὸν Κριτὴ καὶ ἔχουν παραδώσει ὅλα τὰ μέλη τους στὸν διάβολο. **Εἶναι** αἰχμάλωτοι στὸ θέλημά του, γι' αὐτὸ ἀναπαύονται μέσα τους χιλίαρχοι δαίμονες καὶ τὰ στρατεύματά τους. **Τὰ** φίδια καὶ οἱ ἀσπίδες τίποτε ἄλλο δὲν φανερώνουν παρὰ τοὺς δαίμονες, οἱ ὁποῖοι χαίρονται ὅταν κάποιος πέση στὴν πορνεία, στὴν μοιχεία καὶ στὴν παμβέβηλη ἀρσενοκοιτία.

Ὁ Ὅσιος δὲν ἔβλεπε μόνο ἄνδρες σ' αὐτὸ τὸ κατάντημα, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. **Εἶναι** φοβερὸς ὁ ἔρωτας τῆς μοιχείας, καὶ ἡ τιμωρία του πολὺ μεγάλη. **Κατέχει** τὴν δεύτερη θέσι μετὰ τὸν φόνο, καθὼς λένε οἱ ἀκριβεῖς μελετητὰ τοῦ θείου Νόμου.

● **Ἐβλεπε** ἐπίσης ὁ Ὅσιος καὶ μερικοὺς ποὺ ἦσαν γυμνοί, μαῦροι καὶ σκοτεινοὶ μὲ μάτια κατακόκκινα. **Τὸ** πρόσωπό τους ἔμοιαζε μὲ καμμένο φρύγανο, τόσο ἦταν μαυρισμένοι. **Μερικοὶ** αἰθίοπες ἐξαγριωμένοι τοὺς ἔσερναν σὰν ἡμιόνους. **Τοὺς** εἶχαν δεμένους μὲ σχοινιά ἀπὸ τὸν λαιμὸ καὶ κρατοῦσαν κοφτερὰ μαχαίρια. **Ἄλλοι** αἰθίοπες κρατοῦσαν πύρινα ραβδιά καὶ τοὺς χτυποῦσαν γιὰ νὰ βαδίζουν σύντομα. **Ἀπὸ** πάνω τους ὑπῆρχε ἡ ἐπιγραφή: «**Μάγοι**, **φαρμακοὶ**, **γόητες**». **Αὐτὸ** τὸ θέαμα προξένησε στὸν δίκαιο φόβο καὶ λύπη. **Πῆγε** κάπου ἀπόμερα καὶ ἔκλαψε.

● **Βλέπει** κατόπιν νὰ περνοῦν ἄλλοι, γυμνοὶ καὶ σκοτεινοί. **Κρατοῦσαν** δίκωπα μαχαίρια ματωμένα καὶ πάνω στὰ κεφάλια τους ὑπῆρχαν ὀχιές ὅλο ὄργη καὶ θυμὸ. **Κάθε** μιὰ ἐρέθιζε τὸ θῦμα της, μέχρι νὰ τῆς ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία. **Αὐτοὶ** οἱ ἄνθρωποι ἔμοιαζαν ἀναίσθητοι καὶ ἄμυαλοι. **Φαίνονταν** πολὺ θλιμμένοι καὶ ταραγμένοι. **Αὐτοὶ** ἐρεθίζονταν ἀπὸ τὸν νοητὸ ἐκεῖνο θηρίο, τὴν ὀχιά καὶ δὲν μετανοοῦσαν.

● **Ἐβλεπε** ἐπίσης ἄλλους ντυμένους μὲ κουρέλια, καὶ μαζί τους πολλὲς γυναῖκες. **Τὰ** σώματά τους ἦσαν γεμᾶτα ἀγκάθια καὶ τριβόλια. **Τοὺς** τριγύριζαν σιχαμερὰ ἔρπετά, βάτραχοι, ποντικοὶ, χελῶνες καὶ ἄλλα χειρότερα. **Αὐτοὶ** ἦσαν οἱ ὀργίλοι καὶ οἱ θυμώδεις, οἱ πονηροὶ καὶ πικροί, ἐκεῖνοι ποὺ μαστίγωναν ἀπάνθρωπα τοὺς δούλους τους καὶ τοὺς ἄφηναν νὰ λιμοκτονήσουν.

● **Εἶδε** καὶ ἄλλους ὁ μακάριος βουτηγμένους στὴν καπνιά ἀπὸ πάνω μέχρι κάτω. **Εἶχαν** πρόσωπα βλοσυρά, ὅλο δηλητήριο, κατασκότεινα σὰν τῶν δαιμόνων. **Ὀχιές** καὶ ἀσπίδες τοὺς ἔκλειναν τ' αὐτιά καὶ τὰ μάτια, γιὰ νὰ μὴν βλέπουν καὶ νὰ μὴν προσέχουν τὰ Ἀναγνώσματα

στοὺς ἱεροὺς Ναοὺς. Ἄπο πάνω τους ἦταν γραμμένο: «Μνησικακία, ἡ πρώτη θυγατέρα τοῦ διαβόλου». Ἄπο τὰ ρουθούνια τους ἔβγαινε δηλητήριο ἀσπίδων, σκορπιῶν καὶ ἔρπετῶν ποὺ γέμιζε τὸν ἀέρα. Γέμιζε ὁμως καὶ τὶς ψυχὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων μὲ τόση πικρία, ὥστε νὰ χάνουν τὴν ζωὴ τους. Αὐτοὶ εἶναι ὅσοι βάζουν τοὺς ἀνθρώπους σὲ κινδύνους καὶ θανάτους: οἱ μνησικακοὶ, οἱ ὑπερήφανοι, οἱ αἰσχρολόγοι, οἱ ὕβρισταί, οἱ συκοφάντες καὶ ὅσοι κρατοῦν ἔχθρα· ἐπίσης ὅσοι κατακρίνουν καὶ καταδικάζουν τὰ ξένα ἀμαρτήματα σὰν νὰ εἶναι οἱ ἴδιοι ἀθῶοι ἀπὸ κάθε ἔγκλημα.

* * *

Ὅταν ἔφυγε ὅλο τὸ πλῆθος, σηκώθηκε ὁ μακάριος καὶ προσευχήθηκε, γιατί ἦταν ταραγμένος. **Μόλις** τελείωσε, ἄκουσε μιὰ θεϊκὴ φωνή:

- **Γιατί** ταραχθήκες, Ἀνδρέα, καὶ σκυθρώπασες μὲ αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ εἶδες; **Ἐγὼ** βλέπω νὰ κάνουν τέτοια καὶ χειρότερα σ' ὅλη τους τὴν ζωὴ. **Τοὺς** ὑποφέρω ὁμως καὶ περιμένω τὴν μετάνοιά τους.

Ὁ Ὅσιος θαύμασε καὶ ἀπήντησε:

- **Καλὰ** εἶπες, Κύριε, μὲ τὸν προπάτορά Σου Δαβὶδ γιὰ μᾶς τοὺς βουτηγμένους, στὴν ἀκαθαρσία, ὅτι «**ἄνθρωπος** ἐν τιμῇ ὦν οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς» (Ψαλμ. μὴ 21).

□

(*) Ὅσιος Ἀνδρέας ὁ διὰ Χριστὸν Σαλός, σελ. 144-148, ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς, 1999 (ἔκδ. ἰδ'). • Ἐπιμέλ. ἡμετ.